

MemoriiJurnale

Valentin Uritescu s-a născut pe 4 iunie 1941 în comuna Vinerea, jud. Alba. A absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică I. L. Caragiale din București în 1963. Și-a început cariera de actor la Teatrul Maria Filotti din Brăila, unde a jucat între 1963 și 1968. A jucat apoi la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț. În 1978 a luat premiul special al juriului la Festivalul Tineretului pentru rolul Giles Overreach din *Răfuiala* de Philip Massinger.

Între 1981 și 1991 a jucat la Teatrul Lucia Sturdza Bulandra din București, cele mai importante roluri fiind Orgon din *Tartuffe* de Molière, Ion, țăranul vizionar, din *A treia țeapă* de Marin Sorescu, Groparul din *Hamlet* de W. Shakespeare, Phil Hogan din *Luna dezmoștenișilor* de Eugene O'Neill.

Începând din 1991 este angajat la Teatrul Național I. L. Caragiale din București. Are aici o serie de roluri importante: Popa Păcală în *Avram Iancu* de Lucian Blaga, Jim Corey în *Vrăjitoarele din Salem* de Arthur Miller, Tâmplarul în *Srigoii* de Ibsen, Raspluev în *Nunta lui Krecinski* de A. V. Suhovo-Kobîlin, pentru care primește o nominalizare la categoria cel mai bun actor la Premiile UNITER din 2002. În paralel joacă și la Teatrul Levant (Nicollo în *Angajare de clown* de Matei Vișniec; un dublu rol, Gardianul și Socrate, în *Ultima noapte a lui Socrate* de Ștefan Taney). Lucrează ca actor de teatru cu regizori importanți: Silviu Purcărete, Alexandru Dabija, Sanda Manu, Cătălina Buzoianu, Alexandru Tocilescu, Andrei Șerban, Felix Alexa.

Are totodată o bogată carieră de actor de film (roluri importante: Vasile în *Concurs*, regia Dan Pița (1982), Locotenentul în *Faleză de nisip*, regia Dan Pița (1983), Sergentul Șaptefrați în *Noi, cei din linia întâi*, regia Sergiu Nicolaescu (1985), Gică Hau Hau în *Domnișoara Aurica*, regia Șerban Marinescu (1985), Bunicul în *De ce are vulpea coadă*, regia Cornel Diaconu, Vache în *Rămânerea*, regia Laurențiu Damian (1990), K. Lintz în *A unsprezecea poruncă*, regia Mircea Daneliuc (1991), Vali în *Turnul din Pisa*, regia Șerban Marinescu (2002)). Cariera din cinematografie i-a fost răsplătită cu premii de interpretare pentru rolurile din filmele *Noi, cei din linia întâi*, *Rămânerea*, *Domnișoara Aurica*, *Turnul din Pisa* și *A unsprezecea poruncă*.

Așa sunt eu, prost este prima carte publicată de Valentin Uritescu.

VALENTIN URITESCU

Aşa sunt eu, prost
Fragmente autobiografice

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Colecție coordonată de Oana Bârna

Redactor: Oana Bârna

Coperta: Angela Rotaru

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Ioana Vilcu

DTP: Mihaela Biscărean

Tipărit la C.N.I. Coresi S.A.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

URITESCU, VALENTIN

Așa sunt eu, prost: fragmente autobiografice / Valentin Urtescu. -

București: Humanitas, 2011

ISBN 978-973-50-2946-3

821.135.1-94

792(498) Urtescu, V.(0:82-94)

929 Urtescu, V.

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

I

1990
**Cu *Hamlet* la Londra și Dublin
ori Desfrâul chinurilor mele**

Duminică 16 septembrie

Împovărat de o cruntă durere în spate între șira spinării și omoplat, plec fără nici o bucurie spre Londra. La Grădina Icoanei aflăm că avionul are întârziere o oră. Îmi dau seama că n-am luat fișa epidemiologică... Telefoniez, și Bogdan mi-o aduce. La Otopeni aglomerație mare. Vameșul de la Pașapoarte este puțin derutat. Când mă recunoaște, spune: „S-ar putea să aveți probleme cu barba.“

Un grup de evrei în șir indian. Părul zulufi, bărbile, părăriile, hainele lungi, mătăniile, toate negre. Unul, singular, cu fruntea la zece centimetri de un perete, se roagă fierbinte.

Călătorim cu un TU 154. La decolare transpir... Ora 12. În dreapta, Viena... Ora 12 și 20, Nürnberg, tot în dreapta. Eu sunt în stânga... „Nürnberg, mă Vali, zice Besoiu, fasciștii... procesul...“ „Mamă, cât săpun s-a făcut aici“, adaugă Petrică Lupu.

Peste patru ore suntem deasupra Londrei. Bazine mari pline cu apă, multe terenuri de tenis. Aterizăm. Aplauze.

Coborâm și intrăm într-un vehicul ciudat care ne lasă la gura unui tunel de plastic cu mochetă verde pe jos.

Ajungem în fața mai multor cuști albastre în care funcționarii ultrarapizi verifică actele. Nu s-a uitat nimeni că am ori nu am barbă sau că sufăr de vreo boală molipsitoare. În cincisprezece minute am ieșit din aeroport. Un imens radar roșu se-nvârte în timp ce PAN-AM-uri decolează unul după altul.

Totul construit din materiale necunoscute. Case cu mult roșu, alb și negru. Hotel Plaza on Hyde Park. În fața recepției, multe fotolii confortabile. Camera 514. Ușa se deschide cu un tichet perforat.

Intru și încep să mă fac comod. Mă doare spatele de-mi vine să plâng. Doamne Dumnezeule, ce se-ntâmplă cu mine? Ce-oi fi având? Abia mai stau în picioare. Mă gândesc să fac un duș, dar renunț din pricina cataplasmei cu ardei puse de Valeria la plecare. Cu grijă, mă-ntind pe pat. Mi-e milă de mine... În orice poziție mă-njunghie.

Ion pleacă în oraș. Nu, nu pot sta întins. Mai bine ies și eu să văd ce și cum... Casele sunt sobre, socotite, frumoase, toate au demisol, multe sunt case-hotel. Aprozarele, garnisite cu toate legumele și fructele lumii. Multe magazine pe care scrie SALE. Văd tricouri haioase pentru Bogdan, 10 lire, pantofi 40 de lire, televizoare 200–500 de lire... Mă târâi cu un piron înfipt în spate și fac socoteli. Trec multe mașini de pompieri. Circulația pe stânga mă pune în dificultate. Sunt obișnuit să mă asigur privind spre stânga. Aici este altfel... mi se pare pe dos.

Deodată, în dreptul unui hotel (Swan, mi se pare), aglomerație, buluceală, apar ca din pământ cinci mașini de poliție, printre care și o dubă. Se aud pocnete de

armă, un geam sare în țândări, lumea țipă, instinctiv mă dau după un copac, apoi patru polițiști țin cu greu trei negri tineri, dintre care unul împușcat în umăr urlă ca toți dracii. Un negrișor de vreo 20 de ani, spectator, țipă la polițiști. Din spatele meu apare un polițist mic, îndeșat, cu mâinile în sus, invitând negrișorul să plece, dar el nu vrea, îi zice tot timpul *fac* și, în momentul în care împinge brutal polițistul, ăsta, care parcă atâta aștepta, scoate un baston de cauciuc, îi croiește una în numele Tatălui, îi răsucește mâinile la spate și zdup cu el în dubă după ceilalți colorați. Și, rapid, polițiștii, băieți curăței, bine făcuți, neduși la biserică, pleacă. A fost ca-n filme.

După secvența asta simt din nou junghiul din spate, mă-ntorc la hotel și-mi cos pe maiou, deasupra sexului, diurna, cele 130 de lire, jurând să nu m-ating de ele, după care, căutând o poziție în care cât de cât să nu mă doară, mă gândesc la Valeria și la Bogdan... Ce mult le-ar fi plăcut să vadă și ei ce văd eu și ce păcat că nu sunt și ei cu mine. Adorm cu Valeria în minte. Și când te gândești câte certuri s-au stârnit între noi în cei douăzeci și par-că... trei de ani de când suntem căsătoriți, și cu toate astea mă simt sudat de ea ca siamezii... Numai așa îmi explic de ce, ori de câte ori mă bucur de ceva sau mănânc ceva bun, sau văd ceva frumos, întotdeauna mai întâi gândul îmi zboară la ea: poate i-ar plăcea și ei... s-ar bucura și ea să vadă ce văd eu... Ia să-i fac surpriza, plăcerea, bucuria și ei...

Cu toate astea, nu mai departe decât acum o săptămână ne-am certat la cuțite dintr-un motiv cretin. Are o chestie care mă scoate din sărite: zeci de prosoape stau

stivuite frumos în dulap, sunt printre ele și unele mai puțin absorbante, pe care ea le pune tot timpul, numai pe astea, în baie, și când o întreb de ce nu pui și d-alea de bumbac, se face că nu aude... Ei bine, în seara aceea au venit la rând paharele de cristal pentru șampanie. Ne cumpăraserăm paharele astea, pe care am dat o groază de bani, ca să avem și noi pahare ca lumea atunci când e cazul să bem șampanie... Avusesem spectacol cu *Hamlet* și un prieten pe care nu-l mai văzusem de mult a venit cu o sticlă de șampanie pe care mi-a dat-o după spectacol. N-a putut să vină la mine și am adus șampania acasă:

— În seara asta bem șampanie și pe urmă ne iubim.

Am deschis o cutie de sardele, am prăjit pâiniță și am scos sticla de la congelator unde o pusesem să se răcească mai repede. Destup dopul cu grijă, ea vine cu paharele... Când mă uit, două pahare pricajite, scoase din bufet.

— Lușcuță, nu astea, iubito, avem pahare de cristal, adu-le pe alea!

— Alea când o să fim cu musafiri.

Mă duc în debara, unde pusese ea cutia, dau s-o iau, ea se opune.

— Ce-i cu tine, Vali?

— Astea sunt pentru musafiri.

— Apăi mormântul cui le-o dumnezăit azi și mâne, am zis, descărcându-mă de clocotul care mi se urcase la cap. Musafiri, zici? Musafiri?! Nu mă pot bucura de ceva decât dacă avem musafiri?! Dă drumul cutiei din mâini, că te zdrobesc. Așa!

Fără să mă grăbesc, am luat unul câte unul paharele și am dat cu ele de gresie făcându-le zob. Apoi m-am

îmbrăcat și am ieșit pe ușă fără s-o trântesc. M-am re-
întors la sala de la Grădina Icoanei, m-am așezat pe un
scaun cât mai în spate și m-am tot gândit cât de greu
mi-a fost până am ajuns în București la Teatrul Bulandra
și cum m-au ajutat Dumnezeu și Tocilescu de-am primit
roluri cu care să mă afirm. Într-un târziu am urcat pe
scenă, unde mi-am făcut culcuș, pregătindu-mă să dorm.

Ce somn ori noapte mă aștepta nu știe decât acela
care a dormit vreodată în scenă. În respirația celor ce abia
au plecat acasă, ești prizonier al întunericului scenei. To-
tul fâlfâie, pocnește, se mișcă... Se aud oftaturi și plân-
sete, gâlgâie râsete, cad fulgi, guruie porumbei și totul
are ceva straniu și derutant ce te subjugă, te domină. Spi-
ritele foștilor histrioni, suflete fără liniște, rătăcesc prin
colțuri, stau de vorbă cu eroi morți de mii de ani, învi-
ați... pentru că noiăștia, histrionii, „prin puterea artei
noastre, înviem morții și îi trimitem în lume“: Cezar,
Antoniou, Troilus, Romeo, Hamlet...

HAMLET. Abia s-au topit luminile. Prințul Dane-
marcei stă pe targă. E mort. Cât i-a trebuit până a ajuns
aici! Și cât e de nedrept! Darăștia doi cine sunt? Mânjiți
și uzi, cu gurile rânjite indecent... Cât de triști și storși
de vlagă... și ce uimiți! Îl păzesc pe mort ca nu cumva să
fugă de sub grămada veșmintelor zdrențuite și pline de
sudoare. Și toate foșnetele și oftaturile astea care, curioase,
mă învâluie. E ca într-un bazar al umbrelor. Amușină, se
perindă mute și reci, fiecare cu câte ceva de vânzare, mai
mult putregaiuri și smacuri vechi, depășite... Madam
Bulandra stă într-un jilț cu ochii ăia umflați. Toți trec

prin dreptul ei, etalându-și marfa. Dar ea nu vrea nimic. Strâmbă din nas. Parcă ar căuta pe cineva.

— Toni!... Toni!

Cotescu i-arată un ruj.

— Mîîî, face nemulțumită.

— E Max Factor!

— Mîî...

Cotescu se întoarce spre mine, uimit.

— Ce faci, ai venit și tu la noi?!

— Nu, meștere, m-am certat cu nevasta și n-am unde dormi.

Îl vede pe Hamlet pe targă.

— Ce faci, Pino, când ai sosit?

— Acu juma de oră.

— Ce mai e pe-acolo?

— Bine, totul e bine.

— Și ăștia doi...? Iartă-mă, am uitat. De ce stau cu tine? Cine sunt?

— Conștiința mea, masca mea, alter egoul, gro-parii mei.

— Adică metafora supremă, vrei să zici? Aoleo, zice Cotescu, am întârziat...

Dispare, grăbit.

Un șobolan trece de la CURTE la GRĂDINĂ. Ajuns în mijlocul scenei, se oprește, se-așază în fund și se uită la mine. După ce-și curăță pedant ghearele, mă-ntreabă cu dispreț:

— Metafora supremă, ai? În fond, ce-a vrut Tocilescu ăsta?

— Cară-te, îi zic.

— Uiți o chestie: pe corăbii și în teatre, noi suntem stăpâni. Și, dacă vrei să știi, am un nepot care a trecut la avioane. În curând, domnul meu, vei auzi de șobolanul de avion! Noi ne acomodăm. Adaptarea, maleabilitatea noastră sunt practic fără limite. D-aia te-ntrebam de Hamlet. Știi că Will l-a scris fără clovni după el.

— Parcă ziceai că sunteți receptivi la nou?

— Ha, ha-ha, haaa. Ce e nou aici?

— Păi e! Dacă ești de-al casei, trebuie să fi auzit discuțiile primelor repetiții.

— Da, Toca zicea că, atunci când Hamlet află adevărul din vorbele stafiei, în acel moment se nasc cei doi clovni, ca expresie a conștiinței ori a nebuniei lui.

— Da, ai reținut câte ceva... Conștiința și îngerii lui păzitori.

— Dar de ce *doi*?

— Pentru că Hamlet este ezitant și complex. De câte ori acești doi clovni nu sunt chiar între ei de acord?

— Dar de ce se nasc, pardon... din ce se nasc ei?

— Din mintea lui Shakespeare și imaginația lui Tocilescu. N-ai observat că Hamlet ascultă ce-i spune stafia într-o zbatere continuă, repetând vorbele ei ca și când ar fi profetice și...

— Lasă, mai bine spune-mi cum au evoluat.

— Păi a venit Jiteanu și le-a dat fața, pe urmă Lia Manțoc care i-a tot îmbrăcat până au ajuns gropari.

— Și unde e *noul*?

— De câte ori ai văzut spectacolul?

— De... o sută de ori.

— Ghinionul tău este că ești doar șobolan. Să-ți explic: prințul ăsta zbuciumat și melancolic nu se adaptează și nu-și găsește locul nici printre oameni, nici după moarte. Sufletul, conștiința lui întrupată în cei doi clovni gropari, izbiți din lături, din față de priviri, debusolați, dezlănțuiți, îl cară peste tot, aiurea, și-n timpul ăsta cercul continuă. Noi, nebunii, clovni, nu ne putem adapta la orice pentru că noi trebuie să spunem adevărul arătând răul. Și dacă cei mari, cei care au puterea nu vor să audă de așa ceva, nu putem decât să-i privim uimiți și speriați...

— Cam confuză explicația.

— Doamnule, nu pot să-ți dau mură-n gură. Suntem metafora supremă, na!

Apoi m-a apucat plânsul. Atunci meșterul Cotescu a reapărut, s-a apropiat și cu rujul Max Factor la care madam Bulandra făcuse „mîi“ îmi lăși gura până la urechi.

— Băiete, nu poți să plângi decât sub rânjetul ăsta până la urechi.

Pe urmă totul s-a umplut de fum, iar eu m-am trezit urlând de durerea de spate.

Două aspirine cu două antinevralgice nu au nici un efect. Mă arde cu lovituri ca de cuțit cum fac o mișcare nepotrivită. Răspund cu un rânjet crispat, înjurând în fel și chip. Nu mai pot sta drept. Ion, pe care m-am străduit să nu-l deranjez cu foiala, pleacă la ora 9. Rămân singur, tac și caut să nu mă mișc. Îmi vine să-mi smulg mâna. Încerc să fiu mut ca un câine dingo. Un bătrân și nenorocit câine dingo.

Cuprins

I

1990.....	7
1992.....	42
1993.....	63
1994.....	76

II

1980.....	125
1985.....	140
1987.....	165
Anul 1988	175
Anul 2012	178
Anul 2010	184

III

Crăița lui Fluierici	195
Cum a ajuns Domițian vedetă la Holiud	209
Drumul spre El	224